

DZIENNIK KUJAWSKI.

Dziennik Kujawski

Wychodzi codziennie z wyjątkiem poniedziałków i dni poświąt.

Przedpłata ćwierćroczna

na „Dziennik Kujawski” wraz z dodatkiem tygodniowym „PIAST”, wychodzącym co sobotę, wynosi na pocztach **1,25 m.**, z przyniesieniem z poczty do domu **1,67 mk.**, w miejscu **1,25 m.**, z przyniesieniem do domu **1,45 mk.**

W Austro-Węgrzech 2 korony, w Król. Pol. 70 kop. kwartalnie.
Pod opaską: (przesyłka raz w tygodniu) w Niemczech 2,00 mk., w Austro-Węgrzech 2 korony 40 hal., w Ameryce 1 dolar kwartalnie.

„Pojedyncze egzemplarze sprzedaje się po 5 fen.

Redaktor odpowiedzialny

Dr. Józef Ulatowski w Inowrocławiu.

Rękopisma

nadesłane do redakcyi, nie zwracają się, ale się niszczą

Listy nadsyłać należy franko pod adresem:

Redakcyi i ekspedycy „Dziennika Kujawskiego” w Inowrocławiu, ul. Fryderykowska nr. 8.

Cena ogłoszeń: 1) 10 fen. za wiersz petitowy lub jego miejsce;
2) 25 fen. na pierwszej stronie przed tekstem.

Wr. 229.

Inowrocław, sobota 4 października 1902.

Rocznik X.

Jeszcze można odnowić przedpłatę na kwartał IV!

Zamieszczeni i miejscowi abonenci, którzy spóźnili się z odnowieniem przedpłaty na pocztę lub u listowego, odbierać będą za opłatą 10 fen. wszystkie numery „Dziennika Kujawskiego”, jakie wyjdą od dnia 1-go października r. b.

„Dziennik Kujawski” wraz z bezpłatnym dodatkiem tygodniowym „PIAST”, kosztuje na pocztę **1,25 m.** kwartalnie, z odnoszeniem do domu **1,65 m.**

„Dziennik Kujawski” jest więc ze względu na swój wielki format i bezpłatny dodatek, najtańszem piśmie polskiem w zaborze pruskim.

Każdy abonent ma prawo w ciągu miesiąca, na który posiada kwit abonamentowy, zamieścić w „Dzienniku” anons czyli ogłoszenie objętości trzech wierszy darmo.

W „Poradniku prawnym”, z którego Szan. Czytelnicy coraz liczniej korzystają, udzielamy bezpłatnej porady tak samo, jak dotychczas.

Czytelników naszych prosimy, aby rozszerzali pismo nasze wśród swych znajomych, którzy jeszcze gazety nie abonują.

Przegląd polityczny.

Książę Ferdynand bułgarski poraz wtóry wygłosił mowę pełną wdzięcznych uczuć dla Rosyi i jej cesarzy, Aleksandra II-go i wnuka jego panującego dziś Mikołaja II-go. (Zobacz Przegląd polityczny „Dzien. Kuj.” num. 227 zeszłego czwartku).

Książę po ukończeniu manewrów skoncentrował armią swą w obozie pod Szejnowem w ilości 30 tysięcy i po odbytej rewii zaprosił przedniejszych dowódców wojska na śniadanie, na którym drugą z rządu wygłosił mowę toastową tej osnowy:

„Przed laty 25 utworzono w Kiszieniewie (na terytorjum rosyjskiem nad granicą rumuńską), oddziały ochotnicze, które są podstawą dzisiejszej armii bułgarskiej. Oddziały te przekroczyły góry bałkańskie i stanęły obozem w Tundży, gdzie napotkały przegmagającego liczbą nieprzyjaciela (Turków). Po bitwach pod Starą Zagorą i Czuranti nastąpił odwrót w celu obrony górskich przesmyków, a głównie wawozu Szyпки. Straszliwe teraz dni nastąpiły. W dniach 9 i 10-go sierpnia stoczono bitwy, te pomniki waleczności i poświęcenia żołnierzy rosyjskich, tych mistrzów, którzy byli przykładem dla uczniów bułgarskich. Nastąpiły potem dni pełne chwali, dni 26 i 28 września, w których dokazywano cudów waleczności i poświęcenia. Dziś jeszcze my żyjący pamiętamy o poległych w tych dniach bohaterach. Armia nasza, która car Oswobodziciel (Aleksander II) powołał do życia, wydała owoce.”

W tym toku mowy dziękował książę cesarstwu, który wysłał wielkiego księcia Mikołajewicza na uroczystość ćwierć wiekowej rocznicy pracującego dla Bułgaryi i dodał, że jedyną drogą, którą Bułgarya może się jedynie pomyśleć, jest przykład, jaki dzisiejszej armii politycznej i wojskowej z Szyпки.

Sprawa Bułgaryi może się jedynie pomyśleć, jest przykład, jaki dzisiejszej armii politycznej i wojskowej z Szyпки. W tym toku mowy dziękował książę cesarstwu, który wysłał wielkiego księcia Mikołajewicza na uroczystość ćwierć wiekowej rocznicy pracującego dla Bułgaryi i dodał, że jedyną drogą, którą Bułgarya może się jedynie pomyśleć, jest przykład, jaki dzisiejszej armii politycznej i wojskowej z Szyпки.

W tym toku mowy dziękował książę cesarstwu, który wysłał wielkiego księcia Mikołajewicza na uroczystość ćwierć wiekowej rocznicy pracującego dla Bułgaryi i dodał, że jedyną drogą, którą Bułgarya może się jedynie pomyśleć, jest przykład, jaki dzisiejszej armii politycznej i wojskowej z Szyпки.

Trzeci z rządu toast wznosił bułgarski minister wojny, generał Paprikow i pił na zdrowie armii rosyjskiej, poczem powstał raz jeszcze wielki książę rosyjski i spełnił kielich na cześć wojska bułgarskiego.

Cały ten obchód ćwierć wiekowej rocznicy bułgarskiej, braterstwo broni pomiędzy armią rosyjską i bułgarską, i te zopobólne mowy toastowe odbijają się niemiłym oddźwiękiem w Niemczech. Gazety prusko-niemieckie zaznaczają, że na te uroczystości bułgarsko-rosyjskie nie zaproszono przedstawicieli Rumunii, której wojsko pod Plewną rozstrzygnęło o losie wojny turecko-rosyjskiej.

To przypomnienie ze strony gazet niemieckich ma znaczyć, że Rosya okazuje się niewdzięczną względem Rumunii.

Jedna z gazet robi słuszną uwagę, że powodem tego niezaproszenia jest to, że Rosya podejrzewa Rumunię o przyłączenie się do trójpriemierza. Podejrzanie to jest zresztą uzasadnione i Niemcy nie powinni z tego tytułu mieć żalu do Rosyi. Inna jeszcze gazeta niemiecka zauważa, że uroczystości bułgarsko-rosyjskie mają na sobie znamie czysto słowiańskie. Uwaga jest trafna, ale Niemcy żądać od Rosyi nie mogą, ażeby ich zapraszano na obchody, które przy udziale ich smutneby mogły dla Rosyi wydać owoce.

Inne jeszcze gazety berlińskie, wiele rozgryzione tą przyjaźnią rosyjsko-bułgarską, zwracają uwagę na mające nastąpić odwiedziny Wielkiego księcia Mikołaja Mikołajewicza u sultana, którego przedstawiciel cara Mikołaja ma przekonać, iż święcenie 25-tej rocznicy i manewry wojskowe nie są przeciw jego państwu skierowane. Rosya — tak piszą gazety berlińskie — w ten sposób odwdzięcza się Turcyi za to, że dała w tych dniach okrętom rosyjskim pozwolenie na przejazd przez cieśninę Dardanelską i odmówiła tegoż przejazdu okrętom innych mocarstw. — Któżby w tej pisaninie gazet pruskich nie dopatrył się chęci poważnienia Turcyi z Rosyją?

Stan rzeczy w Macedonii poczyną wchodzić w okres co najmniej krytyczny. Wedle informacji, jakie z Carogrodu odebrała wiedeńska „Pol. Corresp.”, tamtejsze reprezentacje tych państw, które mają swe konsulatory w Monastyrze, otrzymują jednoznaczne doniesienia o wzmaganiu się coraz silniej ruchu rewolucyjnego w wilejście monastyrskim. Przedstawiają one położenie w tej prowincyi jako takie, które słusznie daje wszelki powód do zaniepokojenia. Dziennik macedoński „Riformi” wzywa wszystkich Macedończyków, ażeby chwycili za broń i zamieszcza portret pułkownika Jankowa, jako przyszłego przywódcę zbrojnego powstania. Natomiast w kołach politycznych w stolicy bułgarskiej tłumaczą ten ruch jako demonstracyę przeciw Rosyi z powodu uroczystości w Szypcie i nie przypisują temu ruchowi żadnego poważniejszego znaczenia.

To lekceważenie zbrojnego ruchu macedońskiego ze strony Bułgaryi będzie zapewne tylko maską, bo jeżeli które z państw bałkańskich mia szczerą chęć do zagarnięcia Macedonii, to mają najwięcej właśnie Bułgarya, gdyż większa część ludności macedońskiej jest narodowości bułgarskiej, a powtóre Macedonia pozostawała przez długi czas pod berłem carów bułgarskich.

Projektowana podróż generałów burkskich do Berlina i zapowiedź o przyjęciu ich przez cesarza wywołuje zaciętą polemikę między prasą angielską a berlińską. Na znane czytelnikom naszym głosy dzienników „Standarda” i „Timesa” odpowiadają gazety berlińskie tak zorkostko i namilomiej, jak dotąd nigdy. Nawet katolicka „Germania”, wyrażająca się zawsze w tonie przyzwyczajonym, nazywa występowanie gazet angielskich bezwstydnym i radzi swym, jak

mówi, kuzynom z tamtej strony kanału (La Manche, czyt.: la mamsz) pilnować własnych interesów a nie mieszać się do spraw niemieckich.

Tymczasem, jak donoszą z Hagi do „Taegliche Rundschau”, generałowie nie myślą wcale o wyjeździe do Berlina. Generałowie mają po ukończeniu objazdu po Holandyi udać się do Brukseli a ztamtąd do Paryża i innych większych miast francuskich. Jeden też z generałów, zapytany w sprawie audyencyi u cesarza, nazwał odnośną wiadomość niedorzecznem kłamstwem.

Rząd hiszpański zajął w sprawie zakonów wobec Stolicy świętej względnie łagodne stanowisko, chociaż prezes jego Sagasta jest radykalnym liberałem. Posiada on jednak więcej rozważliwej politycznej, aniżeli kolega jego francuski, p. Combes. Sagasta przyznaje, że Ojcu św. przysługuje prawo rozporządzania zakonami. W nocy, wystósowanej do Watykanu powołuje się jednak na trudności, jakie mogą wyniknąć w przyszłości i domaga się od Stolicy Apostolskiej informacji, jak obecną wielką ilość zakonów pragnie pogodzić z konkordatem, w którym jest mowa o trzech tylko stowarzyszeniach zakonnych.

Konsekracya nowomianowanego biskupa włocławskiego odbędzie się w Petersburgu w dniu 26 bm. rb., ingres zaś w Włocławku, prawdopodobnie w początkach listopada.

Tępienie żyjących narodowości.

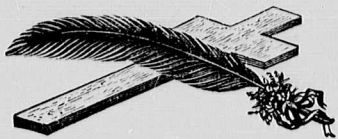
W pierwszym pod powyższym nagłówkiem artykule wykazaliśmy, jakiego to systemu i metody chwyciła się dzisiejsza pedagogia pruska, ażeby dziecku polskiemu wszczepić ducha niemieckiego i jego pojęcia skierować do pojęć niemieckich, słowem w zaraniu jego życia przetrzeć do dziecka na Niemca.

Germanizacya, choć już zadławiła w swych objęciach wyższe warstwy obcego jej językiem społeczeństwa we wielu stronach, zetrzeć i skruszyć musi sobie żeby na wielkiej masie odrębnego duchem od tej niemieczyny prostego ludu.

Jak niestrawny ma żołądek choćby najzależniejsza germanizacya, tego dowodem jest Górny Śląsk, czyli księstwa: raciborskie i opolskie. Drugie z nich wraz z Małym Głogówkiem i kilku innemi powiatami stanowi prawie piątą część całego Śląska pruskiego. Księstwo to należało do r. 1164 do Królestwa Polskiego. Władali tam Piastowicze. Kiedy w r. 1532 zgasił bezpotomnie ostatni Piastowiec polski, Jan, wówczas zaczęli sobie różni władcy podawać Śląsk z rak do rak jak sprzęt niewygodny. Cesarz niemiecki Ferdynand wielki spuścił księcia Jana do swego państwa, by ją po kilku latach oddać w zastaw elektorowi brandenburskiemu, Jerzemu. Brandenburezyk, obawiając się zbyt bliskiego sąsiedztwa z Polską, zamienia księstwo opolskie na Frydland. W r. 1550 odbiera cesarz Ferdynand księstwo śląskie i oddaje je Izabeli, wdowie po Zapolii, królu węgierskim, biorąc za to Siedmiogród. Takiej samej zamiany dokonał w r. 1598 cesarz Rudolf II z Zygmuntem Batorem, a cesarz Ferdynand II z Bełnem Gaborem, księciem Siedmiogrodu. W r. 1645 oddaje cesarz Ferdynand III księstwo śląskie królowi polskiemu, Władysławowi IV (synowi Zygmunta III) za milion złotych.

Wiele kopciuszkami różnych władców, służącym do pokrycia długów były księstwa: opolskie i raciborskie. Z rak do rak przechodzący kraj nie mógł sobie oczywiście wyrobić samodzielnego stanowiska politycznego. Nikt go nie chciał, każdy nim pomiatał, niby sierotą, pozbywając go czemprędzej, gdy się inne lepsze dziedzictwo znalazło.

Przeważnie jednak zostawał dzisiejszy Śląsk przez lat 700 pod wpływem germańskim, bo

Wczoraj o godzinie 11-tej przed południem zasnął w Bogu, opatrzony św. Sakramentami, szef nasz

Ś. p.

Wiktor Miernicki,

radzca sprawiedliwości, adwokat i notaryusz

w Inowrocławiu.

Ś. p. Zmarły był nam najlaskawszym Chlebowcą i Dobrodziejem, to też pamięć o Nim pozostanie na zawsze drogą sercom naszym.

Personal biurowy.

Inowrocław, dnia 3 paźdz. 1902.

2891

Eksportacya z domu załoby na cmentarz odbędzie się w niedzielę, dnia 5 bm. o godzinie 4 po południu a nazajutrz msza św. o godz. 9 w kościele Matki Boskiej.

P. P.

Oświadczam mamą zaszczyt zawiadomić, iż z dniem 1. Października t. b. otwieramy w Poznaniu gorzelnię koniaków według systemu francuskiego,

którą pod firmą

Poznańska Gorzelnia Koniaków
Roman Kahl i Sp.

przewodzić będziemy.

2890

Koniaki nasze wypalamy we własnej gorzelni z najlepszej wino- i depa-
tamentu Charente i wykazują wszystkie
właściwości koniakom francuskim charakter.

Receptując przedsiębiorstwo nasze wzglę-
dom szanownej Publiczności i zarazem
W.S. gwarantujemy jako najkorzystniejsze będzie
zakupu, kładziemy

z wysokim szacunkiem

Poznańska Gorzelnia Koniaków

Roman Kahl i Sp.

Roman Kahl, Konst. Chęciński.

Kantor: Świejska ulica No. 1.

L. Czarliński, inżynier.

Biurowo techniczne,
wykonuje:

Projekty, kosztorysy, taksy, obliczenia,
wszelkie w zakres fabrykacji machin
wchodzące prace techniczne:

dostarcza z pierwszorzędných fabryk
machin parowych i kotłów;

Motorów gazowych, spirytusowych itd.;

Lokomobil spirytus. Zakładów elektrycznych;

Kompletnych urządzeń fabrycznych;

Narzędzi rolniczych

jako to:

Żniwiarek „Albion” i „Simplex”;

Srótowników „Rapid”;

Rzędowników

Siederslebena” i „Zimmermanna” itd. itd.

(1360)

Bekanntmachung.

Am 4. und 8. d. Mts. ist die Offenhaltung der Ver-
kaufsstellen bis späte-
stens 10 Uhr Abends
und am 7. d. Mts. ist die
Aufbeschränkung der Beschäfti-
gung der Gehilfen, Lehr-
linge und Arbeiter in offe-
nen Verkaufsstellen pp.
zulässig.

Inowrocław, d. 1. 10. 02.

Die Polizei-Verwaltung.

KOLLATH.

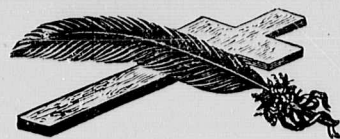
Piec żelazny

Junker & Ruh, sprze-
dadzą tanio

(2870)

Caesar & Feigel

w hotelu Basta.

Dnia 1 października o godz. 8 wiecz. zasnęła w Bogu po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona św. Sakramen-
tami moja najukochańsza żona i matka śp.

Agnieszka Masiota

z domu **Jóźwiak**

przeżywszy lat 32.

2896

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 5 bm. po sumie
z lazaretu miejskiego, o czym donosi w ciężkim smutku
pograżony

MAŁ I DZIECI.

Inowrocław, dnia 3 paźdz. 1902.

Akuszerka Balkau

mieszka przy ulicy św. Ducha
nr. 106 obok dawniejszego
pomieszkania.

(2872)

Dnia 25-go zeszłego miesiąca
zostawiłem w pociągu na linii
toruńsko-inowrocławskiej

4 książki kontowe

(Conto-Bücher). Uczeń wy zna-
lazał zechce nadesłać na mo-
je ręce

(2889)

M. Chalicki.

Znin, ul. Poznańska nr. 23.

Destylacja

połączona z pełnym wy-
szynkiem i składem kolo-
nialnym od wielu lat ist-
niejącą w jednym z najwie-
kszych miast na prowincyi,
jest z powodu zajęcia się in-
nem przedsiębiorstwem zaraz
na sprzedaż pod korzystnymi
warunkami. Wpłaty 5-6 tys.
mrk. Dla fachowego ro-
daka **zapewniona egzy-
stencja.** Zgłoszenia pod li-
terami W. O. 2880 do eksp.
tego pisma.

gościniec

Mam na sprzedaż
we wielkiej kościelnej wsi, z
30 morgami dobrej ziemi i
dobrze zabudowaniem maszyn,
z żywym i martwym inwen-
tarzem za 29.000 mrk. Wpłaty
potrzeba 10.000 mrk.

Gościniec

w wielkiej wsi i do tego 7
morg pszennej dobrej ziemi
z dobrem zabudowaniem ma-
szyn, za 5000 talarów, wpłaty
potrzeba 11.000 mrk. Miejsca
te są bardzo korzystne. Na
odpowiedź proszę dołączyć
znaczek pocztowy. Osobiście
zgłoszenia przyjmuję

A. Barylski, agent.

Znin, Klosterstr. 13.

Poszukuje jeszcze zaraz lub
od 1-go listopada

(2886)

2 zdolnych pomocn.

3 zdolne sprzedawcz.

i 3 uczni.

Do zgłoszeń upraszam do-
łączyć odpisy świadectw i foto-
grafia z podaniem pensyi.

F. Kamiński, Brodnica.

Skład towarów lekarskich,
krótkich i konfekcyj.

Czeladn. krawieckiego

dobrze wrobionego, na duże
sztuki, przyjmuję zaraz

(2896)

F. Mikotajski.

Ulica Kasztelanska nr. 28.

Człowieka do konia.

samotnego potrzebuje

(2894)

W. Zieleniński.

ulica Kolejowa

Jako **kucharz prywatny**
polecę się Skrzypczyński
ul. Staro-Poznańska 61.

(2887)

Szczury — myszy

tepi Ackerlon. Bez świadc-
stwa truciźny! Paczka po 60 f.
i 1 m. Do nabycia w drogerii
J. Duszyńskiego i w ap-
tece pod orłem w Gniewko-
Of. z podaniem ceny przyjmuję

(1297)

**Osiedliłem się
w Kruszwicy,**

objawsz praktykę po p. dr. Stankowskim.

Dr. Michał Laskowski,

lekarz praktyczny.

Mieszkam w domu pana
Gawłowicza.

2892

Kolejka polna Szpaldinga Berlin.

Ogólnie uznana jako najlepsza i najprak-
tyczniejsza. Świadczenia urzędów królew-
skich i znanych obywateli. Na życzenie
plany i kosztorysy na miejscu.

Wszelkimi objaśnieniami służę

(2888)

Z. ZABŁOCKI, generalny zastępca.

Inowrocław, ul. Fryderykowska 32.

M. Męclewski, Inowrocław,

ul. Fryderykowska 22-23.

naprzeciw hotelu Wiktorji

po cca najuprzejmiej Szan. Publiczności swoją

fabrykę pozłotniczą i szklarnię.

Wszystko w zakres pozłotnictwa wchodzące wykonuje
się jak najstaranniej, jako to: rany obrazowe i lustrowe
złote i ciemne, ołtarzyki do noszenia przy procesyi, chorąg-
wie, baldachimy, figury, krzyże, laski marszałkowskie, po-
stumenta do zasłony itd. Podejmuje się budowania nowych
ołtarzy, stare ołtarze będą podług życzenia odnawiane.
Wielki i bogato zaopatrzony skład w gotowych oprawnych
obrazach i luźnych. Towary dewocyjne w wielkim wyborze.
Książki do nabożeństwa i artykuły piśmienne.

2016

Dalej polecam moją szklarnię budowlaną, ołowianą
i oprawę obrazów. Sprzedaż obrazów i listów, kamieni do
rżnięcia szkła dla szklarzy, stolarzy i ogrodników.

Za trwałą, sumienną i skuteczną pracę ręczną.

Linoleum ryxdorfskie

i delmenhorstkie

do wykładania całych pokojów polecam p

odbiore całych wałków po

oryginalnych cenach wykazowych.

Dywany z linoleum

i materje na chodniki

są zawsze na składzie w wielkim wyborze.

1198b

S. Stein.

Pokój meblowy

Poszukuje się
pomieszkania

2 pokoje i kuchnia od N. Roku, tanio do wynajęcia, tyl-
ko z podaniem ceny przyjmuję Fryderykowskiej 24, ge-
Dzien. Kuj. pod nr. 2892, przeciw sądu.

534